

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XXIV. Quorundam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

estas committatur Superiori, qui & confir-
mandi potestatem habet: Nam id solum ex
cit. c. causam, probari potest; quamvis Gl.
communiter recepta in c. quia propter, ver-
viris, generalius intelligat. At verò in casu
huius c. Capitulum non transfert à se eli-
gendi facultatem, sed personam vnam, aut
plures constituit, quæ suffragia secundum
formam c. quia propter excipiant, in scri-
ptum redigant, ac postea eligant: Consequen-
ter seruari debet forma electionis ipsi præ-
scripta; videl. vt maior pars Capituli in eun-
dem consenserit; Imò verò etiam requiritur,
vt sit sanior, iuxta c. cum expediat, 29. hoc
lib. & tit. Quare opus quoque est, vt publi-
catio, & collatio aliqua suffragiorum fiat, vti
notat Ioan. Andr. in cit. c. cum expediat, n. 2.

Sed quæres primò: Vtrum supra dicta ele-
ctio facta à Compromissarijs de eo, in quem
maior pars Capitularium cõparatione alia-
rum partium consensit, consistat saltem in
ijs electionibus, quæ fieri non debent se-
cundum formam c. quia propter: vt si ecclesiæ
Collegiæ Præpositus iurisdictionem ordi-
nariam ac generalem nõ habens eligendus sit.
Ita affirmat Gl. hęc ver. Concilium; sed arbi-
tror esse negandum: Quia, vt paulò antè dixi,
id commune est omni electioni canonice,
imò omni decreto, quod à Collegio seu Ca-
pitulo procedit, vt in illud pars maior totius
congregati corporis consenserit.

Quæres secundò. Vtrum hac forma com-
promitti possit in viros idoneos, v. g. septem,
vt in quem pars maior compromissariorum
comparatione aliarum partium consenserit,
is in Prælatum eligatur. Respondeo: Ne-
quaquam. Quia id, secundum canones & ec-
clesiæ praxin, commune est omni electioni
Capitulari, seu Collegiali, vt rata non sit, nisi
in eam saltem maior pars consenserit: At qui
electio per compromissum est etiam Capitu-
laris, cum fiat nomine Capituli, seu vice
Capituli concedentis potestatem. Ergo, &c.
Quare huc accommodari etiam potest iuris
reg. 79. in 6. *Nemo potest plus iuris in alte-
rum transferre, quam ipsi competere digno-
scatur.* Vide quæ dixi supra in c. sicuti, 21. hoc
lib. & tit.

CAPITVLVM XXIV.

Quorundam.

SUMMARIVM.

1. *Religiosus Ordinis mendicantium mul-
tum ius acquirere potest ex electione aut
postulatione in discordia facta ad præ-
laturam extra Ordinem suum; nec con-
sentire poterit, etiam de Prælati licen-
tia.*
2. *Idem est de electione facta à minori parte
ad quamlibet prælaturam de religioso
non mendicante.*
3. *Casus, in quibus electio facta à minori
parte Capituli, quæ aliquin valida es-
set, ideo ipso iure irrita censetur, quia
facta est de religioso non mendicante.*
4. *Si religiosus non mendicans electus sit
à media parte Capitularium, quibus-
dam ex altera parte suspensis, primarijs
vel votis conditionatis, aut incerta asse-
rentibus, electio non tenet, tanquam facta
à maiori parte Capituli non primarij.*

DECREUIT IN HOC C. BONIFACIUS VIII. quod
Religiosus Ordinis mendicantium mul-
tum ius acquirere possit ex electione, aut
postulatione ad prælaturam extra Ordinem su-
um, si ea in discordia facta sit: sed nec tali ele-
ctioni consentire queat, tametsi Regularis
Prælati sui licentiam habeat.

QUÆRIT VBI. Quænam hoc loco cen-
senda sit electio facta in discordia? Respon-
deo, Si vel duæ electiones publicentur, vlt.
vni electioni, antequam publicata sit, se que-
piam opponat. Sin autem electionem factam
secundum maiorem Capituli partem aliquis
oppugnet, non comprehenditur hoc decre-
to: cum non sit facta in discordia, sed discor-
dia seu oppositio postea aduenerit. Quæ au-
tem ab initio electio valida facta est, ea per
superuenientem discordiam vitari non de-
bet, vti docet hęc Ioan. Monachus, per regu-
lam quam DD. tradunt in l. vlt. C. de nupti-
is: *Res perfecta non vitatur, et si veniat ad
casum, in quo incipere non potuisset.* Quæ ad-
modum

modum & vice versa, si electio in discordia facta sit, non poterit deinde conualescere, si consentiant, qui se opposuerunt: cum electio semel irrita postea non conualescat, sicuti hic Ioan. Andr. notauit.

§. Circa.

A Dicit hoc §. Bonifacius: quod alij religiosi, qui mendicantes non sunt, & electionibus, postulationibus, aut prouisionibus ad quascunque praelaturas nullum ius acquirant, neque ijs, quamuis habitis licentijs praelatorum suorum, consentire queant, si à minore parte Capituli processerint.

Dubitarur 1. circa §. Circa, vtrum eius constitutio locum etiam habeat in electione ad praelaturam Ordinis, vt & ipsa irrita sit eò ipso, quod à minore parte Capituli processit. Responso est affirmatiua, quã tradit hic Gl. ver. quasi libet, Ioan. Andr. n. 4. Rodriq. to. 2. regul. qq. q. 56. a. 2. contra Ioan. Monachum hic. Sumitur autem hæc responsio ex ver. textus: *Ad praelationes quaslibet*. Idemque infra hoc tit. de electionibus Monialium statutum reperitur in c. Indemnitatibus 43. §. Si qua.

Dubitarur 2. Quinam sint casus, in quibus electio facta à minore parte Capituli, quæ alioquin valida esset, ideo ipso iure irrita censetur, quia facta est de regulari Ordinis non mendicantis? Gl. hic ver. numero, affert vnum casum tanquam præcipuum; si pars minor eligentium sanior iudicetur. Sed contrarium, ex communione supra docui, ad electionem canonicam non sufficere, quod pars sanior in electionem consenserit, nisi etiam sit maior numero. Igitur afferemus alios casus.

Primus. Si pars maior Capitularium, quæ tamen duas partes Capituli non faciat, aliquem postularunt; electio de religioso non mendicante facta ab altera Capituli parte, quæ minor numero est, ipso iure irrita censeri, neque confirmari debet.

Alter: Si aliqui ex electoribus eà vice privati sint, quia indignum elegerunt; licet secundum benignam dispositionem, ac veluti fictionem tota vis Capitularis in alijs non

privatis resideat; tamen hæc iuris fictio in electione aut postulatione facta de Religioso locum non habet: sed in tali electione omnes Capitulares siue electores computandi sunt, vt appareat, vtrum Religiosus ex non mendicantibus à minore Capituli parte electus, aut Religiosus ex mendicantibus in discordia electus fuerit. Ita enim expressè declaratum est in Clement. Quod circa 6. hoc tit. Si sint v. g. decem Capitulares, quorum sex eligant personam indignam, & quatuor Titium religiosum: Dico in primis, si electio extra Ordinem fiat ad ecclesiam, videl. Cathedralis de religioso mendicante, irrita censeri debet, cum sit facta in discordia. Idemque similiter dicendum, si aliqui Capitulares postea reperiuntur fuisse excommunicati aut suspensi. Nota, quod dico *postea*: si enim contra tales, cum expelli non possint, nominatim fiat protestatio, quod eorum suffragia valere non debeant, in numero eligentium non videntur comprehendi. Deinde dico: si talis electio extra, vel intra Ordinem fiat, ad quamcunque praelaturam de religioso non mendicante, ea irrita censeri debet, quia facta fuit à minore parte Capitularium. Quia circa istam constitutionem attenditur tantum, quinam de facto fuerint Capitulares presentes ad eligendum; non item quoniam fuerint secundum iuris effectum.

Tertius Casus: Si aliqui dederunt vota conditionata, alternatiua, vel incerta, licet in ordine ad alias electiones pro non appostitis habeantur, c. 2. eod. tit. & lib. tamen in ordine ad computandum numerum electorum, vt appareat, an pars minor Capitularium Religiosum non mendicantem elegerint, computanda sunt, vt colligitur ex cit. Clement. Quod circa.

Quartus Casus valde probabilis est: si alij qui sint contempti, id est, non vocati, cum vocari debuissent, quod etiam hi numerandi sint, vt appareat, vtrum à minore parte Capituli electio de Religioso facta fuerit. Secus, si absentes contempti non fuerunt; quia vocari non potuerunt, vel non debuerunt, aut vocati venire neglexerunt: hi enim in numero Capitularium, quoad hunc electionis

actum computandi sunt, secundum Gl. in Clem. Quod circa 6. hoc tit. ver. quæ in facto.

4. Dubitatur 3. Si Religiosus Ordinis non mendicantis electus sit à media parte Capitularium, quibusdam ex altera parte suspensis, priuatis, vel vota conditionata aut incerta afferentibus; vtrum electio consistere debeat, tanquam facta à maiore parte Capituli non priuati. Affirmat Sanchez & alij apud ipsum lib. 7. moral. c. 29. n. 54. Quia constitutio ista exorbitans à iure communi non debet extendi vltra casum expressum. Casus autem expressus est, si electio facta sit à minore parte Capituli: Ergo si non à minore, sed æquali parte fiat, standum est iure communi.

QVÆRITVR II. Quidnam mouerit Pontificem, vt hanc constitutionem specialiter fecerit de Religiosis mendicantibus, vt electioni extra Ordinem factæ in discordia eligentium consentire non possint? Respondeo: Quia ipsi arctiorem paupertatem ac mundi contemptum professi, magis quam alij Religiosi à litibus abstinere debent, ne temporalibus prouentibus ac honoribus inhiare videantur.

QVÆRITVR III. Vtrum hæc constitutio etiam locum habeat in Religioso Ordinis Mendicantium facto Episcopo, vel Cardinale; si ad Episcopatum, vel Archiepiscopatum alium eligatur, aut postuletur in discordia, quod eius electio vel postulatio irrita sit? Affirmat Gl. hic ver. mendicantium, quam vt communiter receptam sequitur Rodriq. loco cit. Sanchez lib. 7. moral. c. 29. n. 48. Sed valde dubitatur de hac doctrina: Quia cum iste translatus ex monasterio ad Episcopatum, vel Cardinalatum, aliam principaliorum qualitatem consecutus sit, secundum eam iudicari debet, argum. c. statutum 22. hoc tit. & lib. vt proinde non sine probabilitate dici possit, eius electionem validam esse, quatenus est facta de Episcopo vel Cardinale, & non de monacho. Verum cum talis Episcopus vel Cardinalis transire non possit absque Summi Pontificis consensu, ad eundem pertinebit iudicare, an talem in discordia factam electionem, postulationemque confir-

mare, atque transeundi licentiam dare velit, necne.

QVÆRITVR IV. Si Capitulares contra suspensum, aut excommunicatum protestentur, quod eius suffragium valere non debeat, vtrum nihilominus in numero computandum sit in ordine ad æstimandam discordiam, aut numeri minoritatem? Respondendum videtur: si nominatim contra certam personam, quam expellere non possunt, protestentur, valebit protestatio, vt in numero eligentium non computetur. Secus si in genere ac indeterminatè protestentur, tunc enim valebit suffragium suspensi, quatenus in hoc casu de iure potest, vt impedire possit alteram electionem factam de Religioso.

QVÆRITVR V. Vtrum constitutio hæc in vtroque casu locum etiam habeat in præsentatione, ita vt ea in concordia patronorum facta esse debeat de Religioso mendicante: Et de non mendicante opus sit, vt non fiat à minore parte Collegij (si vt Collegium præsentent) vel non à minore parte, comparatione aliarum partium; si vt singuli præsentent? Videtur esse affirmandum, quia textus vtitur verb. *provisionis*, quod secundum Gl. communiter receptam in Clement. vlt. verb. *provisioni*, generale est, vt etiam præsentationem comprehendat. Accedit, quod eadem contentiones aliæ incommode oriri possint ex præsentatione ad prælaturam, si in discordia facta sit, vel à minore parte Capituli.

Sed contraria sententia magis placet cum Cæsare Lambertino l. c. lib. 2. p. 1. q. 7. a. 20. n. 8. apud Sanchez cit. l. n. 51. quod numerus Capitularium in his constitutionibus dicitur minor, eò ipso quod non est maior, ad eoque non sufficiens ad electionem seu decretum capitulare. Neque enim responderi hæc potest, numerum medietatis fieri maiorem partem Capituli, si aliquorum electorum suffragia de iure non valeant: cum in Clement. Quod circa, expressè definitum sit, in hac Bonifacij constitutione attendendum esse ad numerum, qui est de facto, non qui est secundum iuris dispositionem & effectum. Et meritò quidem: quia nisi ita dicamus, non

erit

Vt quis.

SUMMARIVM.

Non potest electus duas electiones prosequi, sed alterutram eligere debet, vnaque electa ad alteram redire non potest.

Siquis ad eandem ecclesiam, seu praelaturam duabus electionibus electus sit, non potest vtramque prosequendo confirmationem petere; etiam protestando, quod non intendat, nisi ex ea, ex qua ius sibi competat, confirmationis effectum consequi. Quamobrem, necum ecclesiae, ad quam electus est, vel aduersarij, si quem habet, discrimine incerto vagetur, eligere is debet, vtram electionem prosequi malit, eiusdemque confirmationem petere: Ad eod, vt ad alteram deinde electionem, cui alteram praefereudo renuntiasse censetur, regressum habere haud possit.

Modos, quibus fieri possit, vt idem ad eandem praelaturam duabus electionibus vocetur, numerat hic Gl. ver. duas. Si existimetur in priore electione defectum commissum esse, atque ideo post lapsum temporis trimestris, aut semestris Superior eundem electum instituat: Vel si ipsi Capitulares, nondum priuati, nouam electionem de eodem electo facere aggressi sint.

Quæritur autem, quæ sit ratio decisionis: Respondetur; Eam esse: quia confirmatio pro obiecto habet electionem, eamque vnicam, ac certam; cum confirmatio sit instar decreti: quod non in incerto vagari debet. Quamobrem petitor electionem determinare cogitur, quam à Superiore confirmare velit. Alia verò ratio est de defendente ius beneficij sui, vti colligitur ex reg. 20. in 6, *Nemo pluribus vti defensionibus prohibetur.* Quare notat Abb. in c. post electionem, 6. de concessione præbendæ, quod dubitans de valore collationis primæ, consulto faciet, si alteram impetret: Quia per id non censetur renunciare primæ, cum non sint contrariæ:

Ggg 2 ideò

erit sublata occasio discordiæ, si duabus electionibus ex æquo factis, vna pars alteri iuris defectum obijcere possit. Pontifici autem per hanc constitutionem propositum erat, discordiæ omnem occasionem refecare.

Confirmatur primò ex c. indemnitatibus 43. §. sanè, hoc lib. & tit. vbi idem statuitur obseruandum in electionibus monialium: & facit Pontifex tria membra: Vel electio in discordia ita fit, vt duæ partes Conuentus in eandem consentiant: Vel ita fit, vt saltem maior pars Conuentus in eandem consentiat: Vel ita, vt minor pars Conuentus in eandem consentiat. Vbi, ne dicere cogamur esse imperfectam Bonifacij VIII. doctrinam ac distributionem, fateri debemus, partem minorem esse omnem eam, quæ non est maior.

Confirmatur secundò: Ponamus in Ecclesia Cathedrali esse duodecim Capitulares; sex eorum eligere Religiosum mendicantem in Episcopum, alios sex alium non mendicantem, qui tamen indignus sit: Quæro, vtrum hæc electio censeatur facta à maiore parte Capituli, adeoque valida. Si negent; habeo intentum: quod media pars Capitularium in his electionibus non sufficiat. Si autem affirmant, repugnat hoc c. & cit. Clem. quod circa; Quia talis electio maximè est in discordia, si duæ electiones fiant secundum æqualem numerum suffragantium. Ad argum. pro priore sententia patet respons. Non enim sit extensio ad casum expressum, si per partem minorem Capituli intelligatur, quæcumque non est maior.

Ex dictis sequitur corollarium: si duodecim sint electores, quorum quinque eligant v. g. religiosum non mendicantem, septem alij Canonicum suæ ecclesiae, sed vnus eorū vel plures sint suspensi, aut afferant suffragia alternatiua; neutram electionem valituram: Quia licet illi, quorum suffragia iuris effectū non habent, obsint alteri electioni, eò quod in numero etiam computentur: tamen suæ electioni non prosunt, cum iuris effectū careant.

* * *